



Laihian Toiska – palveluasumispaikat Laihialla

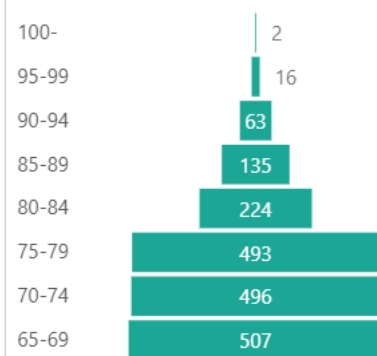
Viitaten Laihian kunnanhallituksen lähettämään huolikirjeeseen (24.11.2025). Huolikirje koskee Pihlajalinnan ja Attendon liiketoimintakauppaa Hoivakoti Toiskan asumispalvelupaikoista. Liiketoimintakauppa aiheuttaa muutoksia Laihian asumispalvelupaikkamäärään. Hyvinvointialueen ympärivuorokautisen asumispalvelupaikkamäärä säilyy ennallaan.

Laihialla on tällä hetkellä kaksi ympärivuorokautista palveluasumisen yksikköä. Mehiläisen omistama Marjapihlaja 60 paikkaa ja Toiska, joka on ollut Pihlajalinnan omistuksessa ja on nyt liiketoimintakaupan yhteydessä siirtymässä Attendolle. Attendo on ehdottanut Toiskan 15 asiakkaan siirtämistä Melaniemen Attendon Kaarlentuvan palveluyksikköön. Viime aikoina käytössä on ollut 15 paikkaa. Laihialta on koko hyvinvointialueen aikana ostettu 74 paikkaa ja jonotilannetta asumispalveluihin on Laihialla ollut harvoin. Laihialla ei ole hyvinvointialueen omaa palvelutuotantoa vaan kaikki paikat ovat olleet ostopalveluna. Haaste Toiskassa on, että asuntojen koko ei tällä hetkellä täytä palveluasumisen vaatimuksia.

Väestörakenne

Laihian väestöstä (7656), joista yli 75-vuotiaita 933 henkilöä. Alla olevassa kuviossa on ikäjakaumien +65 vuotta täyttäneiden osalta. Yli 75-vuotiaiden osuus koko kunnan väestömäärästä on 12,2 %:ia.

Väestön ikäpyramidi (porauduttavissa)

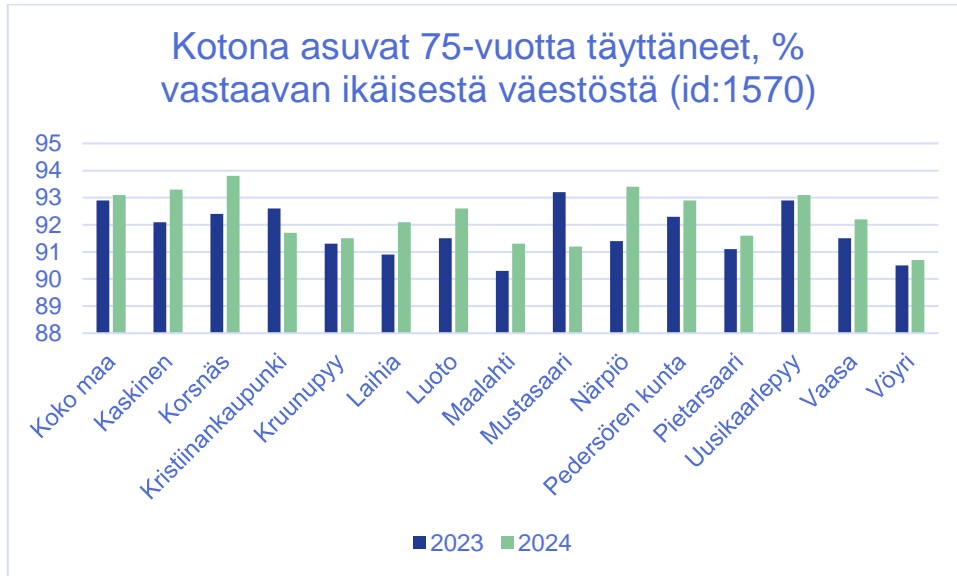


Paikkamääräanalyysi

Muutoksen myötä ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkapeittävyys olisi Laihialla noin 6,4 %:ia. Paikkapeittävyys ei ole täysin vertailukelpoinen kunnittain, koska ikäihmisiä asuu myös toisissa ympäryskunnissa. Luotettavampi vertailukohde on +75-vuotta täyttäneiden %-osuus kotona asuvista. Laihian + 75-vuotta täyttäneiden kotona asuvien % osuus on 92,1%. Tämä on keskitasolla verrattuna



Pohjanmaan muihin kuntiin. Hyvinvointialueen tavoite kotona asuvien %-osuudesta on vuodelle 2025 93 %:ia ja vuodelle 2026 94 %:ia. Nämä tavoitteet ovat hallituksen ja valtuuston hyväksymiä.



Strategian mukaisesti Pohjanmaanhyvinvointialue on lisännyt ja panostanut kotiin vietäviin palveluihin. Laihian kotihoidon resurssointi suhteessa + 75-vuotiaiden määrään on yli keskiarvon Pohjanmaan hyvinvointialueella.

Hyvinvointialue toimii alueellisenä, joskin asumispalveluita tarjotaan lähes joka kunnassa Kaskista lukuun ottamatta. Suurimmat asumispalvelupaikkojen jonot alueella ovat Vaasassa, Pietarsaassa ja Mustasaassa määrällisesti.

Intervallihoitopaikat hyvinvointialueella

Hyvinvointialueella on noin 100 intervallihoitopaikkaa keksitetysti alueella. Intervallihoidon paikat on ensisijaisesti tarkoitettu omaishoitajien vapaapäiville, mutta myös kuntouttaviksi jaksoiksi ikäihmisille. Intervallihoitopaikat ovat jakautuneet alueella seuraavasti: pohjoisen alueella paikkoja on 30, keskisellä 50 ja eteläisellä 20. Intervallihoitokausia ei tarjota joka kunnassa vaan alueellisesti. Intervallihoitoa tarjotaan laihialaisille Vaasan intervalliyksiköissä.

Asiakkaiden oikeudenmukainen siirtyminen ja kielellisten oikeuksien toteutuminen

Asiakas- ja palveluohjauksen (SAS-ryhmä) tavoitteena on sijoittaa ikäihminen hänen toimintakykyään ja avuntarvetta vastaavaan palveluasumispaikkaan yhteistyössä asiakkaan, omaisten ja tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Asiakkaiden kielelliset oikeudet huomioidaan ja palvelu tulee



toteutua asiakkaan omalla äidinkielellä. Laihialaisten asiakkaiden palveluasumispaikat ovat pääosin Laihialla, Vaasassa tai Etelä-Pohjanmaalla, joissa enemmistökieli on suomi.

Yksityinen palveluntuottaja ei voi yksipuolisesti siirtää asiakkaita toiseen yksikköön vaan hyvinvointialueen palveluohjaus on vastuussa asiakkaiden sijoittamisesta yhteistyössä omaisten kanssa. Toiskan asiakkaille voidaan tarjota paikkaa myös Laihialta vapautuviin paikkoihin tai Vähäkyrön Fryrykartanoon, jonne välimatka on lyhyempi kuin Vaasaan. Attendo ei voi asukkaita yksipuolisesti siirtää, vaan päätös tehdään omaisten ja asiakkaiden ja meidän toimijoiden välillä.

Asiakkaan palvelutarpeen laajuus ja kognitioon vaikuttavat sairaudet ovat palveluasumispaikan myöntämiseen vaikuttavia tekijöitä.

Vahvistetun muistihäiriön sattuessa sosiaalihuollon viranhaltija yhteistyössä moniammatillisen SAS-ryhmän kanssa, arvioi asiakkaalle sopivan palveluasumisyksikön.

Yhteisöllisen asumisen käynnistäminen Laihialla

Keskusteluissa on noussut esiin mahdollisuus muuttaa Toiskan tilat yhteisöllisen asumisen paikoiksi. Tämä edellyttäisi, että kaksi huoneistoa yhdistetään yhdeksi suuremmaksi asunnoksi ja tilaan rakennetaan vaatimusten mukainen keittiö tai keittokomero, jotta asumisyksikkö täyttää yhteisöllisen palveluasumisen kriteerit.

Pihlajalinna omistaa Toiskan kiinteistön. Tulemme jatkamaan keskustelua Laihian kunnan virkamiesten sekä hyvinvointialueen kiinteistö- ja toimialajohdon kanssa, jotta yhteisöllisen asumisen mahdollisuudet voidaan arvioida kattavasti. Toiskan osalta on syytä selvittää, olisiko tarkoituksenmukaista muuttaa yksikön paikat yhteisöllisen palveluasumisen käyttöön sekä määritellä, kuka vastaa tarvittavista huoneistojen remontoinnista, mikäli muutos toteutetaan.

Pohjanmaan hyvinvointialueen strategian mukaisesti vuodelle 2040 tavoitellaan noin 1 %:in paikkamäärää suhteutettuna + 75-vuotiaiden väestömäärään alueella. Vaasa-Laihia alueella (Vaasa +75 vuotta täyttäneitä 7338 henkilöä ja Laihialla 933) tämä tarkoittaisi noin 80 paikkaa 1 %:lla laskettuna.